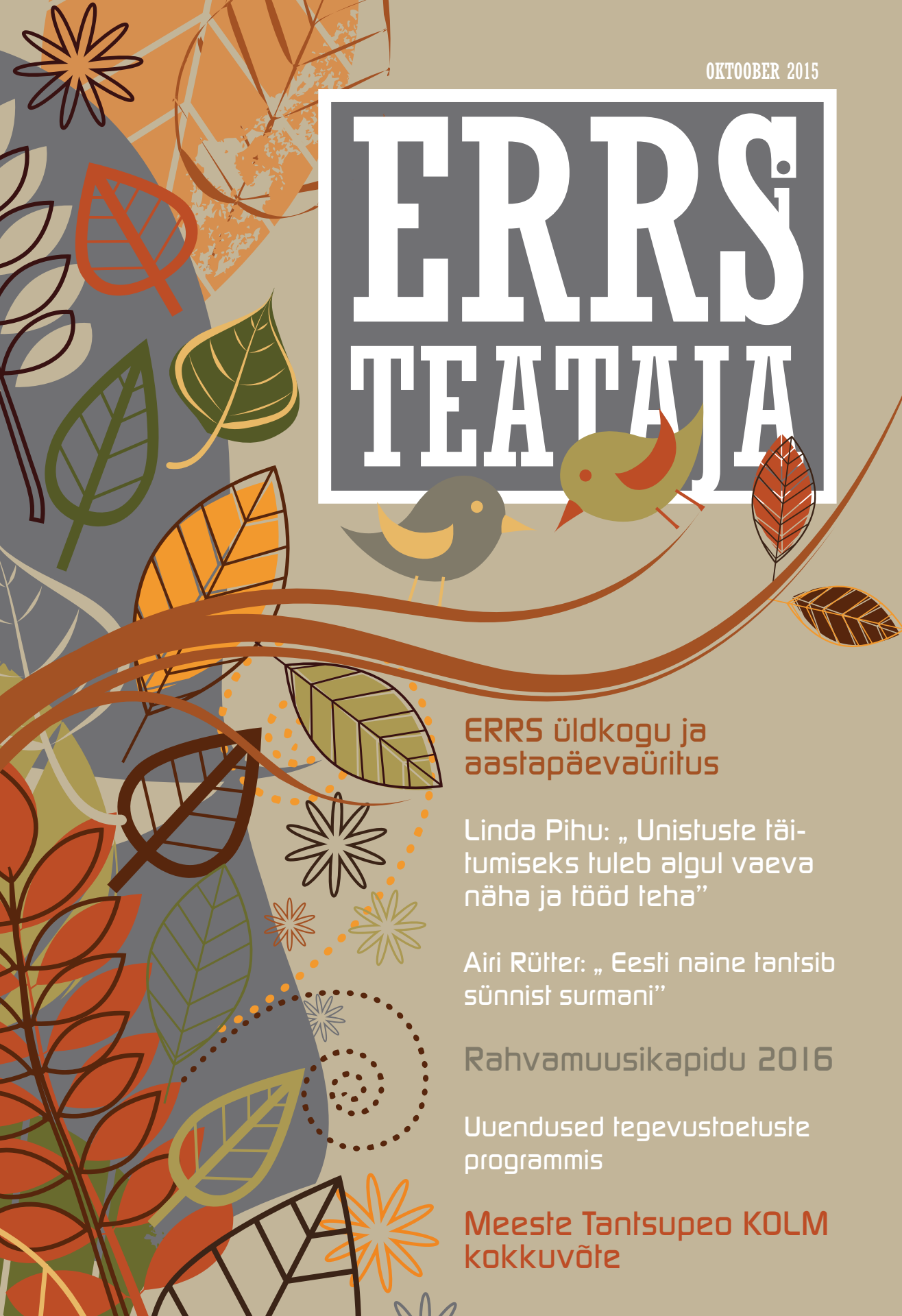

OKTOOBER 2015

ERRS TEATAJA

ERRS üldkogu ja
aastapäevaüritus

Linda Pihu: „Unistuste täi-
tumiseks tuleb algul vaeva
näha ja tööd teha”

Airi Rütter: „Eesti naine tantsib
sünnist surmani”

Rahvamuusikapidu 2016

Uuendused tegevustoetuste
programmis

Meeste Tantsupeo KOLM
kokkuvõte

TOIMETAJA
Robert Hein

KUJUNDAJA
Henry Semmel

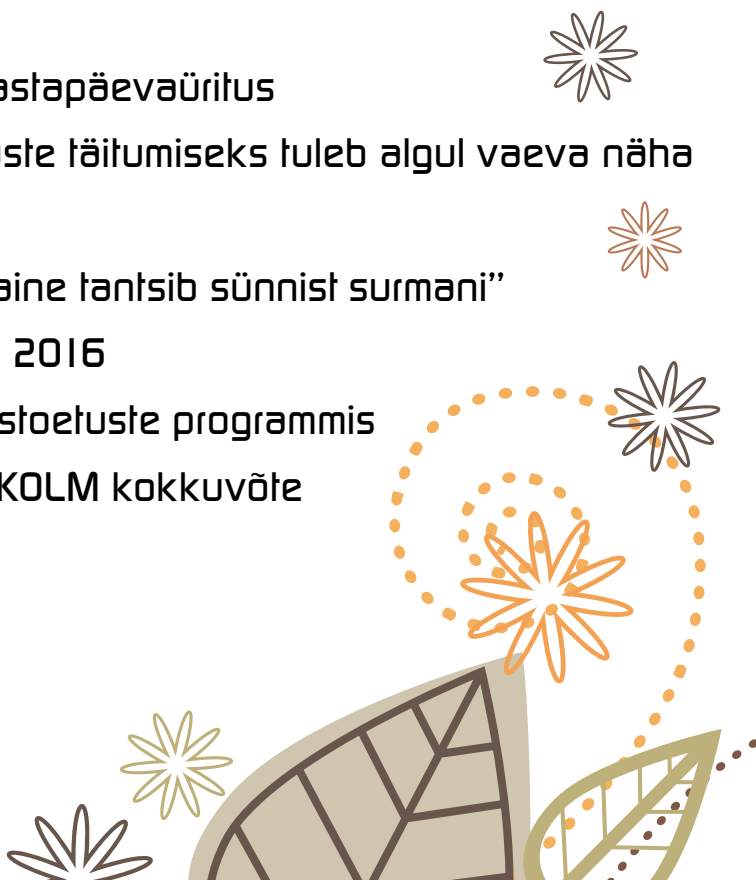
VÄLJAANDJA
EESTI RAHVATANTSU JA
RAHVAMUUSIKA SELTS

Kaastööd ja ettepanekud
oodatud aadressile teataja@errs.ee

Kujunduses kasutatud graafilised elemendid Freepik.com

Sisukord

- 3** ERRS üldkogu ja aastapäevaüritus
- 4** Linda Pihu: „Unistuste täitumiseks tuleb algul vaeva näha ja tööd teha”
- 9** Airi Rütter: „Eesti naine tantsib sünnist surmani”
- 12** Rahvamuusikapidu 2016
- 13** Uuendused tegevustoetuste programmis
- 14** Meeste Tantsupeo KOLM kokkuvõte
- 18** Palju õnne

ERRS üldkogu ja aastapäevaüritus

*Sel aastal toimub sügisene
ERRS üldkogu ja aastapäevaüritus
5. detsembril Pärnu Kontserdimajas!*

Traditsiooniliselt kutsume ka sel aastal kõiki rahvatantsu ja rahvamuusika inimesi üles märkama ja tunnustama oma valdkonna aktiivseid ja tublisid inimesi üle Eesti, kelle tegevus toetab valdkonna arengut.

Kandidaadid palume esitada e-maili aadressil errs@errs.ee hiljemalt

1. novembriks.

Kandidaate saab esitada kümnes kategoorias:

1. Aasta tantsujuht;
2. Aasta kollektiiv;
3. Aasta rahvamuusik;
4. Aasta toetaja;
5. Aasta looja;
6. Aasta korraldaja;
7. Aasta koolitaja;
8. Aasta sünnimus;
9. Pikaajaline panus valdkonna arengusse;
10. Maakondade tantsupidude või rahvamuusika pidude korraldaja.

(ERRS aastatunnustuste kohta saate täpsemalt lugeda meie tunnustamiskorrast, punkt 3.

<http://errs.ee/index.php?id=64436>)

Olete väga oodatud üldkogul kaasa rääkima ning seejärel meiega koos pidu pidama!
Rohkem infot juba lähiajal!

Linda Pihu: „Unistuste täitumiseks tuleb algul vaeva näha ja tööd teha”

Tekst: Ingela Virkus

Fotod: Rünne Lahesoo

14. septembril anti Tallinna Lillepaviljoni tantsujuht Linda Pihule pidulikult üle Ullo Toomi nimeline rahvatantsustipendium. Linda Pihut tunnustati tema väljapaistva tegevuse eest rahvatantsu edendamisel ja laste tantsuarmastuse kujundamisel. Ullo Toomi stipendium on kõrgeim rahvatantsuliikumise tunnustus.

„See on tunnustus minu pühendumisele ja armastusele eesti rahvatantsu vastu. See on tunnustus kogu minu tööle, mille jaoks olen palju panustanud,” räägib Linda ning lisab, et stipendiumi saajatega, kelle seas on nii tema õpetajaid kui kolleege, on ühes reas olla suur rõõm.

juba aastakümneid edukalt lapsi ja noori rahvatantsuni toonud. Üheks oma olulisimaks projektiks peab ta Jüri Gümnaasiumisse tantsuõpetuse kui õppeaine sisse viimist. „Meie koolis on tantsuõpetus esimesest kuni viienda klassini sees,” ütleb ta.

Tööd Lindal jätkub, aga tal on hea

„Kõige lihtsam on muidugi oma pärimuslike ringmängude ja tantsudega lapsi köita,” on Linda veendunud.

Hällist hauani

Linda on Jüri Gümnaasiumi 2.a klassi juhataja. Oma põhitöö kõrvalt on ta

meel tõdeda, et jätkub ka tantsijaid, eriti segarühmades. „Ma ju tegelen rahvatantsu propageerimisega hällist hauani. Juhendan hästi noori, kunagi juhendasin ka lasteaias ning mul on ka eakate rühm, kus on 80-aastaseid ja isegi vanemaid,” ütleb ta. Memmede tantsurühma Lustilised liikmeid iseloomustab Linda kui hästi positiivse ellusuhtumisega inimesi, kellele meeldib nii laulda kui tantsida. Lisaks juhendab ta aastaid Rae kultuurikeskuse tantsurühma Jürid-Marid.

Kiitust ja nõudlikkust

Vast on iga tantsuõpetaja kokku puutunud lastega, kes tantsima nii meelasti ei tulekski. Linda klassis tantsib loomulikult iga jalapaar. Kui välja jätta asjaolu, et Jüri Gümnaasiumis on tantsuõpetus õppekavas sees, siis milliste nippidega Linda oma õpilasi tantsima meelitab? „Lastele tuleb iga pise-magi edusammu puhul jagada kiitust ja tunnustust ning vahele kindlasti paras annus kindlaid kokkuleppeid ja nõudlikkust, et saavutada eesmärk,” ütleb

ta. Linda jaoks on oluline olla õiglane ja hea suhtleja, teha tööd pühendunult ja südamega. Ta leiab, et laps võiks varakult tantsukultuuri ja liikumisega muusikas kokku puutuda, ent samas ei ole niivõrd tähtis, kas laps käib rahvatantsus või tegeleb mõne muu liikumisega muusika saatel. „Kõige lihtsam on muidugi oma pärimuslike ringmängude

ja tantsudega lapsi köita,” on Linda veendunud.

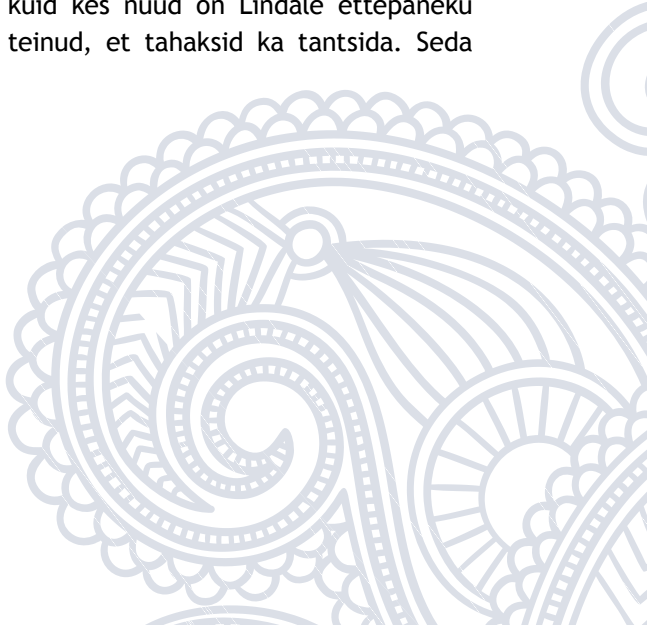
Ullo Toomi stipendium annab Lindale veelgi suuremat motivatsiooni ja innustust rahvatantsu valdkonnas oma andeid edasi anda. „Mulle tundub, et teinekord mõnda asja tehes inimene väsis või ta mõtleb, et enam ei jõua, et ah, see kõik on juba läbitud. Nüüd mina küll ütlen, et mulle andis see hästi palju innustust juurde, et mida ja kuidas veel teha ja pani mingid uued mõtted peas keerlema. Usun, et suudan veel panustada rahvatantsu valdkonda,” ütleb ta, kuid millised uued ideed tema peas ringlema hakkasid, seda ta veel öelda ei taha. „No võib olla need peaksid veel natuke saladuses olema. Need on natuke ka unistused. Unistuste täitumiseks tuleb algul vaeva näha ja tööd teha ja kui nad täituvad, siis saan välja öelda, et vaat, jah, see oli minu unistus,” ütleb ta.

„Tahaks ka tantsida!”

Üks hetkene projekt siiski Lindal on ning seda on ta ka nõus jagama. Jüri Gümnaasiumis on juba üsna suur hulk õpetajaid, kes varem on olnud rahvatantsurühmade saatjad tantsupidudel, kuid kes nüüd on Lindale ettepaneku teinud, et tahaksid ka tantsida. Seda

Ullo Toomi stipendium annab Lindale veelgi suuremat motivatsiooni ja innustust.

enam, et suve algul toimub II Eesti Naiste Tantsupidu. „Nüüd ongi juba esimene treeningtund toimunud, nii et Jüri Gümnaasiumis on nüüd naiste rahvatantsurühm. Ja neid ma siis nüüd juhendan ja see on üks projekt viia nad Jõgevale Naiste Tantsupeole,” ütleb ta uhkusega. Huvi rahvatantsu vastu on välja näidanud ka Linda enda klassi laste vanemad, kes tahaks väga oma tantsurühma. Hetkel ei ole selleks küll füüsilist jõudu, kuid ehk lähitulevikus õnnestub selles osas koostööd teha mõne noore õpetajaga. „Elame-näeme,” ütleb Linda ning samas lisab rõõmuga, „rahvatantsu populaarsus on tõusnud.”

Milline on Linda järgmine siht? Eks ikka jätkata oma pühendunud ja eesmärgipärast tööd ja tunda sellest rõõmu ning pakkuda seda rõõmu ka teistele. „Elu on meil nagunii selline keeruline ja veeretab meie ette igasugu kivasid ja kändusid. Katsume rahvatantsu rõõmsa ja kerge samuga nendest raskustest üle saada. See on minu eesmärk,” ütleb ta.

Sõbranna Erika Põlendik:

Mina saan rääkida Lindast ainult ülivõrdes. Ta on südamlilik, abivalmis, rõõmsameelne, särasilmne, aus nii suhtluses kui töös, hea organiseerija, kaasamõtteleja, tegutseja, sõbrakäsi... Temaga koos läheks luurele küll! Kohe mitu korda! Tantsuõpetajana lastele kindlasti parim. Tema rühmad on alati väga heal tasemel. Ta on asjalik, nõudlik, täpne, humoorikas... Kui igas vallas oleksid sellised sädeinimesed, siis võiksime tantsumaailmas õnnelikud olla.

SÜNDMUS

Airi Rütter: „Eesti naine tantsib sünnist surmani”

Järgmise aasta juunis toimub Jõgevamaal juba II Eesti Naiste Tantsupidu, ehkki suured ettevalmistused käivad juba praegu nii korraldajate endi kui ka tantsijate seas. Seda kinnitab ka tantsupeo korraldusjuht Airi Rütter.

Intervjueeris: Ingela Virkus

Kui kaugel praegu tantsupeo korraldamise ja ettevalmistustega olete?

Tantsupeo ettevalmistustega oleme nii kaugel, et toimub rühmade registreerimine peole. Kohe ilmub ka tantsuramat. 3. ja 4. oktoobril toimusid tantsuseminarid Tartus ja Tallinnas. Olukord on praegu väga pinev. Tantsurühmi on tulemas väga palju. Oktoobrikuu on selleks, et kõik rühmad veel mõtleksid ja valiks liikide vahel. Et kõik peol ilusasti väljakule ära mahuksid ja ennast seal ka hästi tunneksid. Tantsud on kõik ilusad ja kõik ka parajad pähtlid. Et keegi ära ei kohkuks ja käega ei lööks. II Eesti Naiste Tantsupidu ei ole ainult tantsuetendus MeheLugu. Pidude juba käib. See, et tuhandet naisi juba tantsivad ja pingutavad ühes suunas on ka pidu. Niipea, kui tantsurühmad aga Jõgevamaa piirid 10. juunil 2016 ületavad, läheb lahti see päris pidu. Ega magamisaega ka palju ei jää, sest õhtuti on simmanid. Need kolm päeva saavad tantsu pilgeni täis. Rõõm

koosolemisest ja koostegemisest korvab kõik talvised pingutused.

19. septembril toimus Suurel Paunvere Väljanäitusel ka esimene esitlus tantsupeo ideest. Kuidas läks ning kuidas see vastu võeti?

Tantsupeo esitlusi oleme teinud juba alates 2.veebruari. 15.augustil oli esitlus ka Mäetagusel, meie tantsuõpetajate suvekoolile. Paunvere väljanäitusel Palamusel esines meie esitluskavas 101 Jõgevamaa tantsijat. Otse ahjusoojalt kanti ette meeste tants, mille autoriks on Ülo Luht. Kava võeti väga hästi vastu. Järelekaajad on head.

Kui palju rühmi tantsupeole oodata on?

Naisrühmi planeerisime peole 180 rühma. See oleks niisugune hea arv, mis võimaldab väljakuseadeid hästi lahendada. Aga tänaseks on registreerunud juba 223 naisrühma. Registreerimine jätkub 15.oktoobrini. Peale naisrühmade on veel

teised rühmaliigid. Praegu paistab nii, et rühmade arv tõuseb 300 ligi.

Kas osaleda saavad kõik rühmad, või valitakse ikkagi sobivamad välja?

Saagu mis saab, aga naisrühmad peavad kõik peole pääsema. Tantsud tuleb muidugi ilusti ära õppida. Võib juhtuda, et mõnele rühmale antakse ülevaatusel nõ järeleksam, aga koju me ei jäta naisrühmaliikidest kedagi, kes tulla tahab. Neidudel ja noorterühmadel on veel vabu kohti. Segarühmad on Jõgevamaa rühmad ja meie sõprusrühmad. Valik toimub memmederühmade osas. Iga maakond valib välja oma 1-2 parimat memmede rühma. Õieti ei olegi need memmede rühmad, vaid pigem vanaemade rühmad, kus tantsijaid on vanuses 55-70 aastat. Tantsud on niisugused, et nende esitamiseks peab suutma nii hüpata kui keerutada. Siit on meil välja kasvamas sootuks uus naisrühma liik, mis seni on puudu. Naised tantsivad 55-60 eluaastani, siis on vahepeal 10 aastat kodus ja peale 70. juubelit tulevad uuesti tantsima. Püüame selle tühemiku täita, et naised saaksid tantsida järjepidevalt, niikaua kuni jalad vähegi kannavad. Meil on suur heameel nendest eesti naistest, kes on välismaale tööle läinud ja ka seal tantsivad edasi eesti rahvatantsu. Meil on oodata peole naisrühmi Luksemburgist, Soomest, Iiri-maalt, Inglismaalt, Norrast. Veel ootame oma sõpruspiirkondade rühmi Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist. Võimalik, et tantsijaid tuleb ka Valgevenest. Nead rõõmustavad meid oma tantsuga simmaniohtutel. Aga uudiseks on see, et seekord tantsivad nad kaasa ka tantsuetenduses MeheLugu. Tantsivad koos meiega eesti tantse!

Korraldate Naiste Tantsupidu juba teist aastat. Kuivõrd erineb see esimesest?

Erineb esimesest juba selle poolest, et esimene oli NaiseLugu, nüüd tuleb MeheLugu. Nüüd mõtlevad ja ütlevad mehed, mis nad naistest arvavad. Meeste mõtted paneb kirja Heiki Vilep ja need mõtted ütlevad välja Tiit Sukk ning Ivo Linna. Tantsijatel tuleb neid mõtteid tantsumurul kas kinnitada või ümber lükata. Miks selline valik? No ei saa me läbi meesteta ja mehed ilma naisteta.

Mida Naiste Tantsupeo korraldamine nõuab?

Tantsupeo korraldamine nõuab tonnide viisi head tahet, härja kannatust ja visadust. Kui uksest välja visatakse, tuleb ronida aknast sisse ja hakata jutuga otsast peale. Me ei tohi karta ega kahelda selles, et teeme õiget asja. Aga konkreetsemalt: mida selline üritus korraldajalt eeldab? See üristus eeldab korraldajailt head eesti rahvatantsu ja meie rahvakultuuri traditsioonide tundmist ning oskust kasutamist.

Kuivõrd erineb üldse Naiste Tantsupidu meeste omast, kui välja jätta see, et ühe tegelased on mehed, teise naised?

Naiste Tantsupidu erineb Meeste Tantsupeost kõigepealt selle poolest, et me teeme seda nii väikeses linnas nagu seda on Jõgeva. Meil on küll täismõõtmetes staadion, aga puudub nõuetekohane tribüün. Me peame suurema osa vajalikest vahenditest sisse ostma. Teiseks ei suuda Jõgeva linn ükski tantsijaid majutada. Tantsijaid võtab vastu viis Jõgevamaa omavalitsust ja võimalik, et see arv suureneb veelgi. Kui rääkida peo sisust, siis meesrühmi Eestis päriselt ju ei ole, aga naisrühmi on üle 200. Ja nüüd taha-

vad peole tulla ka segarühmade naised. Naistetantsu veimevakka on aegade jooksul kogunenud palju ilusaid tantse, mida tahaks ikka ja jälle tantsida. Seega kõrvuti uute tantsudega tantsivad naised ka oma nn kullafondi tantse.

12. juunil toimus Jõgevamaal Kassinurme mägedes II Eesti Naiste Tantsupeo loits, mis juhatas sisse naiste tantsupeo aasta. Rääkige sellest lähemalt. On sellest väikest viisi traditsioon välja võrsumas?

Eesti naine on väga suure hingejõuga. Loitsimine on olnud üks osa meie elulaadist. Miks mitte kasutada siis oma väga ka nüüd, et head asjad korda läheksid. Jõgevahe Pere on Kassinurmes loitsimas käinud juba 26 aastat. Nõiad me just ei ole, aga et mõtlema peab positiivselt ja soovima ikka head, seda teame ju kõik. 12. juunil pühitsesime sisse kogu selle aasta, mis jääb tantsupeoni. Rääkisime peoga seonduvast ja muidugi tantsisime. See oli näitlik aastase teekonna algus. Traditsioon see veel ei ole, aga võib ju selleks saada.

Rändame nüüd korraaks ajas tagasi. Kust üldse tuli idee, et naistel võiks ka täitsa oma tantsupidu olla? Idee naiste oma tantsupeost on vähemalt 10 aastat vana. Põhjuseks ikka see,

et naisrühmi on nii palju ja nad kõik ei mahu suurele peole. Ma arvan, et meie mõte idanes enne meeste esimest pidu. Aga mehed olid kärmemad. Kui meeste tantsupidu on selline, et väärtustada eesti meest, kuidas võiks siis eesti naine jääda väärtustamata. Igapäevaselt me justkui ei taha märgatagi seda, et meil on nii palju tantsivaid naisi ja nii palju ilusaid tantse. Eesti naine tantsib sünnist surmani.

Kuidas Esimene tantsupidu vastu võeti? See toimus 2011. aasta juunis.

Esimene tantsupidu võeti vastu väga hästi. See andis julgust ja tahtmist uuesti teha ja teha ikka paremini kui esimesel korral. Tänu esimese peo õnnestumisele ei ole nüüd vaja enam nii palju seletada ja veenda, mis pidu see on ja miks me seda teha tahame. Eelmisel korral küsis üks vallavanem, et kas me oleme lollid või. Miks me teeme nii suurt asja, kui meil endal midagi ei ole. Lollid oleme jah, aga tantsijad, näe, on valmis taas üle Eesti kokku tulema siia pommiauku, nagu Jõgevat kutsutakse.

Natuke etteruttavalt: on ehk juba mingeidki mõtteid tekkinud seoses III Eesti Naiste Tantsupeoga? III Eesti Naiste Tantsupeoga veel mõtteid ei ole, aga küll nad tulevad.

Rahvamuusika- pidu 2016

ERRS-il on hea meel kuulutada, et järgmise aasta suursündmus kõigile rahvamuusikutele on 30. juunist 3. juulini toimuv Rahvamuusikapidu Türil

Rahvamuusikapeo eesmärk on pakkuda väljundit kõigile pillipidude protsessis osalevatele ja osaleda soovivatele rahvamuusikaansamblitele ja üksikpillimeestele ka suurte pidude vahelisel ajal ning jätkata viimati 2007. aastal toimunud Rahvamuusikapäevade traditsiooni.

Lühidalt on tegu nii õppelaagriga kui väikest mõõtu rahvamuusikafestivaliga. Esimesel kahel päeval (neljapäev ja reede) keskendume uute lugude õppimisele nii koondorkestri kui pilliliikide kaupa ning toimuvad ka erinevad õpitoad. Reedel, 1. juuli õhtul toimuvad erinevates Türi linna kontserdikohtades osalevate kollektiivide kontserdid. Rahvamuusikapidu kulmineerub laupäeva õhtul toimuva suure rahvapeoga Türi laululaval, kus

eelnevatel päevadel õpituga astub üles rahvamuusikute koondorkester ja parimad ansamblid. Ühtlasi tähistatakse ka Türi linna 90. juubelit.

Kogu õppetöö toimub Türi Kultuuri-keskuses ning ööbimine ja toitlustus on korraldatud kultuurikeskuse vahetus läheduses asuvas Türi Põhikooli hoones.

Osavõtutasu inimese kohta on 15 € (täiskasvanud) ja 10 € (noored, kuni 19-aastased) eurot. Sellele lisandub toitlustuskulu 25 €, mis sisaldab 8 korralikku toidukorda. Osavõtutasu on laulupeo-registris olevatel kollektiividel võimalik katta ka väljunditoetusest! Täpsemat infot ja registreeruda saab e-posti aadressil muusika@errs.ee või telefonil 5061336 (Juhan Uppin)

Uuendused tegevustoetuste programmis

Ka sel hooajal on kõigil rahvatantsu- ja rahvamuusikakollektiividel võimalus taotleda tegevustoetust! Tegevustoetuse taotlusi hooajaks 2015/2016 saab esitada elektrooniliselt aadressil <http://register.laulupidu.ee>

8.oktoobrist- 28.oktoobrini (kuni kella 23.59) **2015. aastal**. Toetussumma ühele kollektiivile on **320 eurot**.

Tegevustoetust saab taotleda kolmel eri viisil: otsetoetusena, väljunditoetusena või kombineeritud variandina.

Otsetoetus:

Kollektiiv võib valida oma tegevuseks vajalike kulude katmiseks otsetoetuse. Juba eelmistest taotlusvoorudest tuttavad kasutusvaldkonnad on saanud konkreetsemad kuluartiklid. Taotlejad saavad valida kuni 5 otsetoetuse kuluartiklit, mille jaoks nad soovivad 2015/2016 hooajal otsetoetust kasutada. Valitud kuluartiklid kantakse lepingusse ning nendest kinni pidamine on kohustuslik. Tänu konkreetsemaks muudetud ning hooaja alguses fikseeritud kuluartiklitele on kollektiivil lihtsam planeerida oma tegevusi ja täita ka tegevustoetuse aruannet. Programmi tingimustes on konkreetsemalt välja toodud ka mitteabikõlblikud kuluartiklid. Nendeks on: toitlustus, töötasud, paljunduskulud, instrumentide soetamine kooridele ja rahvatantsurühmadele jt. kuluartiklid, mis ei kuulu tegevustoetuste programmi tingimustes välja toodud kasutusvaldkondade alla.

Tegevustoetuste programmi tingimustega ning väljundite kirjeldustega saab tutvuda ERRSi ja ELT SA kodulehtedel.

Küsimuste korral võtke julgelt ühendust ERRS programmitoimetajaga:

Elsa Vapper
mob 56958630
toetus@errs.ee

Väljunditoetus:

Uuenduslikuks on muutunud väljunditoetuste nimekiri. ERRS pakub sel aastal lausa seitset väljundit! Kolm väljundit kuuluvad ürituste alla:

1. II Eesti Naiste Tantsupidu
2. Rahvamuusikapidu Türil
3. XI Koolinoorte Rahvatantsufestival

Väljundiprogrammi kaudu üritusel osalemine tähendab, et osa kollektiivile mõeldud otsetoetusest kantakse ürituse korraldajale ning selle summa ulatuses kollektiiv aruannet täitma ei pea.

Uuendusena lisasime väljunditoetuste nimekirja erinevad koolitusväljundid, mille eesmärk on pakkuda võimalusi rahvatantsu ja -muusika harrastajate koolitamiseks, täiendamiseks ja motiveerimiseks:

4. tantsuautori meistriklass
5. tantsuõpetaja/repetiitori meistriklass
6. rahvamuusika meistriklass
7. rahvamuusik ja tantsija saavad kokku

MEESTE TANTSUPIDU KOLM³ kokkuvõte

Maie Orav

Mäetagusel, 12.08.2015

Meeste Tantsupidu KOLM on tänaseks ajalugu. Ja kui lubate, alustaksin ma oma kokkuvõtet tänusõnadega. Meil ei ole eestlastena kombeks oma tänulikkust sõnades väljendada. Unustame tihti tänada väikeste või suurte asjade, armastuse, perekonna, sõprade ja kaaslaste eest. Tihti ei pea me töid ja tegemisigi tänu väärivaks. Rääkimata inimestest, kellega koos on korda saadetud suuri tegusid, loodud midagi uut ja ennenägematut - midagi sellist nagu oli kolmas meeste tantsupidu.

Seepärast tänan ma oma häid kolleege lavastusmeeskonnast, kõiki tantsuõpetajaid, saatjaid ning vabatahtlikke, kes meestega kaasas olid. Minu tänu ja tunnustus läheb kõigile tantsuloojatele ja lavastajatele, kes aitasid luua moodsa ja

meeskond ja kunstnikud, kes löid oma taiestega peole uue dimensiooni lisaks tantsudele ja muusikale. Ja kummarduse teen ma loomulikult ka kõigile poistele ja meestele, kes tantsupeol tantsisid.

Vahetu vastukaja peole tuli kohapeal olles, kus mehed avaldasid tänu ja kiitust. Kuid mis peamine - nad tõesti tundsid, et see on nende tantsupidu. Ka pealtvaatajad olid tunnustavad. Nii mõnegi inimese käest võis kuulda, et pidu oli nii mitmekihiline muusika ja tantsu kooslus, mida toetas ekraanidel olev videorežii, et seda oleks pidanud vaatama vähemalt paar korda.

Peo alateemadeks olnud keha, hinge ja vaimu koosmäng kulges pealtvaatajateni pigem läbi tunnetamise kui otsesõnu või lahtiseletatult. Igaüks sai vabas vor-

**Võin öelda, et peo kolm osist:
tants, muusika ja videod olid sel
korral paremini tasakaalus kui
eelmisel meeste tantsupeol.**

tänapäevase keelega tantsupeo. Mu eriline tänu läheb ka peo muusikaühendusele Helikond ning kõigile muusikutele ja lauljatele, kes antud projekti juures andsid endast parima. Suurelt panustasid video-

mis enda jaoks nendel teemadel mõtiskleda ja sisevaatlusega tegeleda. Sellise postmodernse lähenemisnurga kaudu sai alateema viia märksa laiapõhjalisemaks. Peale tantsupidu tekkinud mõnetine vai-

kus annab alust arvata, et see mõjus tavapärasest teistmoodi, andis mõtteainet ning vajas sisemist analüüsi. See omakorda tähendab, et sedalaadi lähenemine tantsupeo lavastusele täitis oma eesmärgi.

Kiidetud on ka uut lähenemist tantsuloolele ning lavastuslikke lahendusi ja julgust jääda teatud lahenduste osas algsetele ideedele kindlaks. Bokseriteema, mis meedia kaudu võimendus, polariseeris paljusid, kuid lõppkokkuvõttes andis ta peole juurde omamoodi vabanemise aspekti. See justkui avas mehi hoopis teise kandi pealt. Öeldakse, et kui naised räägivad tunnetest, siis mehed on tunde sees. See, mis tavaliselt on Eesti mehe puhul tundemaailmas kammitsetud, sai minu taju läbi sellel peol vabaks ning meeste vägi avardus.

Juuli alguses sai MTP KOLM ka oma esimese ametliku tunnustuse. Eesti Marketingi Instituut andis peo meeskonnale üle Turundustähe tiitli mehiste väge täis ürituse korraldamise eest. See on tegelikult väljastpoolt tantsumailma tulev tunnustus kõigile, kes peol osalesid. Oma valikut meeste tantsupeo kasuks põhjendas žürii esimees ja Eesti Päevalehe peatoimetaja Urmo Soonvald sedasi: „Kui rääkida Eesti mehe väest, siis see on selline puine, aga Rakveres nägin sadu või lausa tuhandeid mehi, kes tantsisid bokserites, paljajalu, särgiväel. Mehed, olid kolm päeva peol, tantsisid, naeratasid rahvale, lehvitasid kaabudega, tegid paar õlut ja lõpuks sõitsid koju. Vaprad Eesti mehed - seetõttu annaksingi Turundustähe laiemas mõistes Eesti mehele,”

Peo sünnist

Kolmanda meeste tantsupeo sünnilugu sai alguse ligi kolm aastat tagasi. Määravaks sai peo tegemise juures sõna „kolm“, millega tekkisid paralleelsed mõtteseosed, mis viisid inimeseks olemise kolme põhijooneni. Sellest kasvas välja peo alateema, Keha+Hing+Vaim. Nende teemade järgi sai kõigepealt otsitud ja uuritud lähteainest Eesti folkloorist, leitud tekste ja muusikapalu ning seotud neid vaimse pärandiga, mis eestlusele ainuomane. Minu jaoks oli oluline luua sild minevikust tänapäeva ja selleks sillaks sai peo muusikaline pool, millest kasvas välja mitmepalgeline muusikaplaad Helikond. Sama loomise põhimõtet kasutasime ka tantsude pärimuse kohandamisel ja tänapäeva toomisel. Tantsuloomes sai tantsude teemad valitud nii, et igal rüh-

maliigil oleks üks tants, mis vastaks peo alateemale. Neile lisandusid veel ava- ja lõpptants. Avatants „Kärglane“ on aga üsna eriline tants sellepolest, et muusikas on kasutatud vanast pärimusest pärit n.ö. universumi hingamisrütmi koodi, mis annab tantsule erilaadse rütmikat. Sellest tulenevalt otsustasime ka lavastada peo avanumbri teist laadi võtmes, kui varemalt seda teinud oleme.

Pealavastajana oli mul algusest peale idee teha tantsupidu täiesti uutest, spetsiaalselt peo jaoks loodud tantsudest. Tantsud said alguse muusikast, mis omakorda lähtus Eesti folkloorist. Tihti juhtus nii, et olemas oli ainult kaheksa takti muusikat või mõni salm rahvaluule teksti ja sellest lähtuvalt tekkis tantsule sisu. Kuna meie rahvapärimust on õnneks

suures mahus üles tähendatud, siis ideed tantsude loomiseks ja autoritele teemade etteandmiseks sündisid sümbioosina kas viisikatkest, regilaulu tekstist, laulumängu ülestähendusest või mõne Eesti piirkonna tantsukirjelduses leiduvast omanäolisest joonest. Peole aga sai nii muusika kui rühmaliikide tantsud tellitud teemade järgi. Kui muusikaloojate tiimile sai mõni muusikakatke kätte antud, loodi sellest pala, mis omakorda läks juba tantsu sisulise idee ja pealkirjaga tantsulooja kätte. Ja sellest need tantsud sündisid. Enamuse tantsude autoriteks olid seekord rühmaliikide juhid ja assistendid ise ning tantsude esmaettekanne toimus meeste tantsupeol.

Päris alguses tekkis lavastustiimis mõte kasutada ka vähemalt ühte varem loodud Heino Aassalu tantsu „Ma kõndisin vainul“, kuid tegemise käigus muutus antud tantsu muusikaseade tänapäevase

pärimuslik helikeel tänapäevase muusikakõlaga. Muusikatiim võttis endale nimeks Helikond ja selle tuumiku moodustavad Peep Pihlak, Madis Orav, Kadri Mägi ja Ago Niglas. Helikonda oli kaasatud nii rahvamuusikuid, klassikalise muusika interpreete kui ka džässmuusikuid, kokku üle 30 inimese. Uue helikõla loomisel kasutati huvitavaid pille. Näiteks lasime spetsiaalselt teha esimese basstorupili Eestis. Lisaks kasutati puhkakordionit, nõelpilli ja teisi uuenduslikke instrumente. Helikonna tuumiku taotlus oli muusika- ja helikeele loomisel ning pillide valikul järgida peo alateemast tulenevat kolme aspekti: rütmipillid ja elektroonilised kõlavärvid kirjeldasid füüsilist maailma, puhkpillid ja vokaalid hingelist ning keelpillid elu vaimset poolt.

Kolmanda mõõtme andis peole aga ekraanidel kuvatud videokunstnike töö, mis algas alles peale seda kui kõigile tant-

Palju elevust ja kohatist harjumatust tekitas kolmanda meeste tantsupeo muusikaline pool, mis oli samm edasi eelmisest ja kus oli teadlikult ühendatud Eesti pärimuslik helikeel tänapäevase muusikakõlaga.

tekstiga lauluks, mis vajab uut koreograafilist lahendust. Tantsu tegi uuele muusikaseadele Aveli Asber, leidis eideratta sammule kaasaegse tantsukombinatsiooni lisamise läbi ka uue lähenemisnurga. Nii mitmeski teises tantsus kasutasid koreograafid kombinatsioonidega samme või päris uusi samme, milleks andis võimaluse moodne muusikakeel.

Palju elevust ja kohatist harjumatust tekitas kolmanda meeste tantsupeo muusikaline pool, mis oli samm edasi eelmisest ja kus oli teadlikult ühendatud Eesti

sudele oli koreograafia loodud, tantsude sisu selgunud ja muusikate pikkused peo lavastuses teada, sest muusika ja videopilt toimusid käsikäes. Võtteperiood kestis vahetult enne pidu ligi kaks kuud. Videokunstnikele anti vabad käed tõlgendada läbi oma visiooni koreograafiate taustale minevat sisulist poolt. Seda tehti õppevideotest nähtu põhjal. Videomeeskonna eesotsas olid Ringo Voosalu, Magnus Mürsepp ja Kaarel Kokemägi ning lisaks ka teisi kaastöölisi.

Kokkuvõttes võin öelda, et peo kolm

osist: tants, muusika ja videod olid sel korral paremini tasakaalus kui eelmisel meeste tantsupeol. Eriti mõjusalt tuli see esile lõpuloo „Kvant Labajalg“ ajal, kus lisaks kõigile tantsijatele väljakul olid ekraanidel ära toodud ka kõigi loomingulise tiimi peopesadest tehtud pildid. See algne mõte, et teemat Keha+Hing+Vaim sümboliseerib peopesa, milles olevad jooned on nagu tantsumustrid, mis loonud end läbi elutantsu, sai sedasi kokkuvõetud ja kinnistatud.

Kui nüüd lühidalt rääkida asjadest, mis minu jaoks ei toiminud kolmanda meeste tantsupeo raames, siis võin öelda, et üldpildis suuri ja karjuvaid möödapanevaid polnud. Mõni tants oleks võinud olla koreograafiliselt läbimõeldum, lavastus paremini väljaku konteksti toodud, aga need on asjad, mida saab tagantjärele vaid teadmiseks võtta. Minu põhimõte on pealavastajana meeskonda kokku pannes alati olnud see, et saan neid usaldada nii loomingulise kui ka praktilise külje pealt. Ka seekord toimis selline usalduspõhine töövorm hästi. Kõik, mis oli kokkulepitud, leidis lavastuses lahenduse. Ette tuli küll probleeme tantsude muusika rütmika, tempode ja taktide lugemisega, kuid selle panen ma isiklikult tavapärase ja harjumustes elamise arvele, sest nii nagu algne taotlus oli, pidi see kolmas pidu astuma järgmise sammu Eesti rahvatantsuelus, olema omamoodi vaimsel tasandil väljakutse. Meeste tantsupeo kontekst annab sellisteks väljakutseteks võimaluse, sest mehed on valmis sellega kaasa tulema. Eriti noorem põlvkond, kes näeb asju võib-olla uue nurga alt ja kelle jaoks on oluline küll Eesti oma pärimus, aga tänapäevases võtmes.

Üks idee, mis enne pidu tekkis, kuid paraku ei realiseerunud, oli kokku kut-

suda ja luua Eesti Meestantsuõpetajate Rühm. Küll aga aitasid paljud meestantsuõpetajad koos „Sõlekese“, „Kuljuse“ ja Tallinna Ülikooli tudengitega kaasa tantsude loomeprotsessile. Tuldi kokku omast vabast ajast ja tahtest ning õpitoa vormis tekkis omamoodi loomelabor, kus tantsude loojad said uusi koreograafiaid katsetada otse tantsijate peal. Selline töövorm osutus tegelikult väga viljakaks ja andis tantsuloomele hoopis uue tähenduse ning parandas nii mõnegi tantsu seadet.

Päris hästi ei sujunud ka soolotantsija leidmise konkurss „Tantsitavam Mees“, kuhu laekus oodatust vähem töid ja sealäbi olid valikuvõimalused ahtamad. Laekunud töödest oli mõni sisult oodatust nõrgem, mis omakorda nõudis lisatööd võitjaks osutunud tantsuga. Lavastuslikus mõttes aitas selle numbri peol atraktiivseks muuta Helena-Mariana Reimann.

Kuid vaatamata kõigele sellele võin ma öelda, et Meeste Tantsupidu KOLM kujunes siiski rahuldust pakkuvaks peoks. Peo õnnestumine algas oma meeskonnana usaldamisest. Ja teiseks leian ma, et meeskonnaliikmete tegemistesse tuleb anda vabadust, siis asjad toimivad.

Nagu argieluski on häid ja halbu päevi, ootamatusi ja arusaamatusi. Meeskond on ju suur. Pigem võiks seda isegi naiskonnaks nimetada. Me tegutsesime ühise eesmärgi nimel, tahtsime, et mehed oleksid õnnelikud ja rõõmsad ning et neil oleks tore koos olla, sest meeste väe välja toomine, mis on peo eesmärk, aitab ka Eestil kestma jääda.

Kõige lõpetuseks aga tahan ma südamest tänada peo tehnilist meeskonda eesotsas peo koordinaatori Kaoke Reinbergiga, et kõik asjad sujusid hästi nii tantsijatest meeste, lavastustiimi kui ka publiku jaoks.

PALJU ÕNNE

Sünnipäevalapsed oktoobris

Kätlin Lang	10.10.1980	35
Hayde Kursk	12.10.1922	93
Helgi Randla	12.10.1945	70
Age Kruusamägi	12.10.1990	25
Malle Pügi	14.10.1955	60
Ülle Jantson	16.10.1970	45
Margus Toomla	16.10.1980	35
Naida Veske	17.10.1935	80
Meelika Kaarna	17.10.1990	25
August Sarrap	19.10.1945	70
Elo Unt	20.10.1980	35
Ehalaine Vooremaa	22.10.1929	86
Lilian Mariete Hani	27.10.1985	30
Pilvi Aasmäe	28.10.1940	75
Helle Liloson	28.10.1955	60
Vello Ainsalu	30.10.1935	80